

MAGYAR KURIR

Bétsből, Június' 9-dikén 1818.

Ez az újságnak mind azok a' nemes szívü Olvasóji, kik őtet, minden méltatlanságra 's kényszerített drágasága mellett, a' jövő fél esztendőre is megtartani kívánniak, tisztelettel kérettetnek, hogy rendeléseket tizenöt forintokkal, jókor megtenni ne terheltesse nek. Kik utulussokat vagy egészszen újra, vagy megigazitva nyomtattatni akarják, kérettetnek, hogy tegyék rolla a' Kurir' kiadóját figyelmetessé, a' ki egyéb eránt minden tekintetben arra a' hosszú tudósításra emlékezteti tisztelt Olvasójit, mellyet az esztendőnek elején hozzájok intézni bátorkodott vala.

Béts.

Császár és Király ő Felsege Május' 24-dikén reggeli 6 óraker, Stanóbol mise halgatás után hajón Cravosa felé útnak indulván, oda szerentsésen kiszállott; 's innét a' Ragusáig való kevés útat lóháton tette megszámlálhatatlan kísérőknek örvendező kiáltozásai között. A' város' kapujánál egy igen szép győzedelmi boltozat előtt a' Podesta a' Magistratussal egygyütt fogadta ő Felsegét szép beszédben adván elő a' Raguzai lakosok' örvendező érzékenységét, melly, az alatt, míg ő F. ge a' városon által a' Gözze és Nani-na nevü nemes urak' házánál lévő szállásáig gyalog ment, az erősségeken és hajókon lévő ágyuk' durrogása, minden harangok zugása, 's a' házak ablakaiból harsogó éljen! kiáltások által jeleutetett. Éjjeli 11 óraker Császárné ő Felsege is kívánt jó egészségben megérkezvén, érkezését, a' késő idő mellett is a' sok ezer örvendezők' kiáltozása jelentette. — Raguzában való foglalatoskodásaik ő Felsegek ezen tudósításokban Május' 27-dikéig terjednek, mellyek minden féle megnézésre méltó tárgyoknak atyai 's anyai fi-

gyelemmel való megnézegetésekben, templomi ájtatoskodásban, az audientiára kívánczókknak kegyes meghalgtatásában állottak. Ő Felsege a' Császár mindjárt megérkezésének napján azonnal bemutattatta magának a' katonai, 's polgári tiszti karokat, 's a' papságot — 25-dikben délután Császárné ő Felsegének mutatattak be a' tisztviselői karok 's az előrangú emberek — 26-dikben mint két Felsegek magok elejébe bocsátották az uraságokat 's fő aszszonyságokat — 25-dikben éjjel gazdag világosítás lett volna, hanem ekkor a' nagy szél által elrontatván, 27-dikben éjjel ismét megújítottak. Ennek szemlélése végett ő Felsegek, az egész Raguzai nép által kísértetve, 's meg nem szünő éljen kiáltások között, az utzákat gyalog bejárták.

* * *

„A' Brémai újság egy tudósításért, mellyet Aprilis' 21-dikén adott ki, 's a' melly ő hozzá Berlinből dátallatott, az Előljárók' Cenzúrája alá vettetett. Előre is látni lehetett, hogy ezen tselekedet bizonyos rész, Németországon, nagyon fogná hibáztatni, 's keserves panaszkodásokra fogna alkalmatosságot szol-

)*

gáltatni. Ezen tudósítás (ezek mind az *Austriai Beobachter*' szavai) magában ugyan semmi valódi megozsolási munkát nem érdemel; 's a Brémai Tanács' határozása maga magát elégségesen igazítja: mindazonáltal hasznos és tanúságos leszen szemléltetni a' közönséggel, hogy miket lehet ma a' Németországi közönség' eleibe irni, 's hogy az ott kijövő közönséges levelek mi módon igazítgatják 's világosítgatják a' politikai képviselődéseket."

(Minekutánna ezeket előre botosátotluk volna, azokról, a' mik itt következnek, tsak azt jegyezzük meg, hogy a' mik dülő betűkkel nyomtatva vagynak, azok a' Brémai újság', a' kerek betűkkel nyomtatottak pedig, mind az *Austriai Beobachter*' szavai): —

„Ez a' Brémai újságban kijött tudósítás, a' mennyi t. i. belölte a' kezünkben van, mert egy része elnyomattatott, tulajdonképpen két részből áll; egy része Németországnak Frantziaországhoz képest való, a' más része Austriának Németországhoz képest való állapotjokat tárgyalja. Hogyan folytatja a' tárgy' első részét, kitéttik az itt következő Cítatumokból: —

Mi bizontalankodások között, tehát nyughatatlanságban élünk. A' Frantziák készülnek; az ő új és igen jól kidolgozott rekrutázási törvényeket megerősítették a' törvényhozó kamarák. Midőn megengedtetett Frantziaországnak, hogy néki Hadiminisztere legyen, tagadhatatlanul fegyver hagyatott az ő kezében. A' névvel 150,000 emberekből álló rekrutázást, könnyen fel lehet 300,000-re vinni.

A Bétsi Congressus' munkájának resultatuma az, hogy Frantziaország erősebb, mint ennekelötte, a' Straszburg és Peysern között lévő Nagy Birodalom, 38, mondom harminz-

nyoltz részekre darabolatott fel, a' mellyek Státusoknak nevezetnek.

Mindenek tudják azt, hogy semmi bátorságunk nem lehet, ámbar a' híres Anglus alatt vannak is a' mi elfoglaló armádáink; minthogy sem 120, sem 150, sem 200 ezer emberek nem tarthatnak 30 millió embert örökélig zabolán. A' bátorságot, a' melly kívántatik, a' melly igazán ohajtatik, tsak úgy lehet elérni, ha a' Német hadi erőkből egy Szövetség állittatik lábra, 's ez a' Szövetség és ez az összeszövetkezés, nem a' Diplomatika' pókhálójából fog állani, mellyet az első Frantzia bajonét széllyel szakaszt.

„Igy beszél a' Státusnak ezen nagyvilágosodott embere! Már most daraboljuk fel egy kevésé jobbskán az ő felelmeskedését, intéscit, és jóvasátsait. Vegyük fel, mind mond először azon veszedelemről, melly Frantziaországhoz fenyeget bennüöket. A' rekrutázásról szolló törvény 250 ezer emberekre határozta Frantziaországnak békeséges időbéü hadi erejét, a' mennyire az már régen ezelött, tudniillik 1815-nek utolsó hónapjaiban egy Királyi rendelés által határozatott való. A' valóságosan fennálló katonaság pedig ennél még sokkal kevesebb; a' gyalogság alig szaporittatott még eddig számának egyharmad részére; 's még a' várak' legszükebb örzésére is igen gyenge. A' Hadiminiszter 30 milliókra tette vala az armáda kiegészítésére, az ágyuzó készületek' helyreállittatása, 's a' várak' megigazgattatására kívántató költséget; de ezen summa későbbre 12 milliókra szállittatott-le; 's azolta még ismét 4 milliókkal kevesített a' katonaságra való költség: melly szerént kérdés, hogy valyon a' 12 milliók is valósággal elköltödték - é a' kiszabott tárgyakra? Ezekből kilátszik, hogy mit lehessen Németországnak félni a' Fran-

tziaországi rekrutázási törvényről az ő mostani finantziái környűállásai között, és hogy mennyiben lehessen azt mondani, hogy: *a' Frantziák készülnek.*

„Igaz az, hogy megengedetett Fr. országnak, hogy Hadiministere legyen. De ha ez Diplomatikai hiba: így Királyt se' kellett volna néki engedni; az ő független fennállását semmivé kellett volna tenni, 's őtet fel kellett volna osztani. A' békességkötési, egy szempillantatnyi időre nézve, talám ez is lett volna a' leg-
rövidebb legalkalmasabb mód. Hanem, mi némű állapotban volnánk mi ma, ha a' Hatalmasságok 's ezeknek Ministeriek azoktól az emberektől kértek volna tanácsot, kik az efféle mértékfelettlőséget erősségnek, 's az ilyen megtévedést jó politikának tartják.

„Hogy Frantziaország a' Bétsi Congresszusnak resultatumi által hatalmasabbá lett volna, mint annakelőtte volt, oly állítás, melly tudunkal, ezen Brémai újságban jött legelőbb világ elejébe, 's a' melynek úgy látszó mélységes rejtekeit: mi kifejtezni nem vagyunk elégségesek. De annyival jobban értjük mi ám az úgymondatott második resultatumot, t. i. Németországnak 38 részekre lett daraboltatását, a' mellyeknek Státusok nevezetet adlak. Mennyiben volt az a' dolog, melyre ezen illetlen kifejezés mutat, a' Bétsi Congresszusnak munkája, dudva van mindenek előtt: hanem az, hogy ellene legelőbb is Németországi Szabad Városhéli újságban kellett panaszkodni, már ez valósággal igen illetlen dolog vala. Hogy, hogy! 's hát ugyan a' Brémai megvilágosodott polgárok reá unhattak-e a' magok tulajdon függetlenségekre? Lehetséges-e az, hogy ők azt a' Constitúziót, melynek ereje szerint ők Németországnak 38 független Státusai közül az egyyiket teszik: 's a' melyről az ő újságírójok ily nagy megvetéssel beszéll, ily kevésre betsüljék? Lehetséges-

é, hogy ők más politikai systemát kívánnyanak? Ezek között gondolai egyyiket se' lehet; és ha Brémában ezen kérdések voksolás alá bocsátatnának, egy közönséges meggygyezéssel való egyenes kifejezett Nem, fogna a' voksolás' resultatuma lenni. Mit mutat tehát az újságíró' erőssítése? Azt, hogy melly bizonyos lehet az ember abba, hogy meg nem tsallattatik, ha ma a' közönséges levelekben (kétség kívül tsak némely külső országú újságleveleket érti) a' gondolkodásoknak valóságos kifejeztetését keresi.

„Németországnak nem lehet, úgy mond, semmi bátorsága, mivelhogy az elfoglaló armádák, ha bár a' híres Anglusnak kommandirozása alatt vagynakis, 's ha mindjárt 250,000 emberekből állnának is, 50 millió embereket örökre meg nem zabolázhatnak. — Mintha bizony a' Szövetséges Hatalmasságok czélzása a' lett volna, hogy Frantziaországot az elfoglaló armádák által örökre megzabolázzák! És, mint ha egy ily dolognak végrehajthatatlanságát ők, majd, tsak annak a' Parlamentumnak tanácskozásai után fognák állalláthatni, melynek összehívattatását a' Brémai újságíró látni szeretné, hogy az, a' nemzetnek állapotját fontolás alá vegye! 's mint ha végezetre Európa' békességének állandósága tsak a' Frantziaország' hamarelműló elfoglalvaivaló tartatásán fundálódna! Ki volna az, a' ki Európának jelenvaló állapotját gondolatlanul nem esmerni, gondolatlanul lerajzolni nem akarván, új veszedelemről, fenyegetődző szerentséllenségről, 's a' féllelemnek közönséges-érzéséről beszéllhetne? Hol találattik ezen homályos komor rajzolatnak a' fundamentoma? A' Státusok' állapotja a' világ' szerentséjére oda jutott, hogy sokkal hajosabb legyen a' békességét félbe szakasztani, hogysem fenntartani. Ezen igasság, melly nem Diplomatikai titok, 's a' melly akár melly józan 's szabad itéletű embernek szemébe tűn-

het, már régenten erőrekapott 's minden félelmeskedést; 's a' bizodalmat és bátorságot még a' legfélelmesebb elmékben is megerősítette volna, ha annak sok olyan emberek, kik úgy ítélnék magok-felől, hogy ők a' köz népnél sokkal tudósabbak és böltsőbbek, meghomályosításán 's gyengítésén minden nap' nem iparkodnának. Szerentse, hogy ezen írónak képzelődésén fundálódó állításaik egymással mind oly ellenkezők, hogy egygyütt fenn nem állhatnak; egygyik lerontja a' másikat. Arnyéki képzelődéssel rajzol nagy veszedelmeket; azt lehetne gondolni, hogy 300 ezer Frantzia a' határ széleken keszen áll a' verekedésre, 's tsak jeladást vár az előre való indulásra. Azonközben egyszerre megváltozik (t. i. a' rozlatban) az egész dolog' ábrázatja; ő azzal, hogy Fr. országban egy tuzetnél több vagy kevesebb nyughatatlan ember találtassék, semmit se' gondol, mert el fog Frantziaországban a' tsatázáshoz való kedve azonnal menni, mihelyest a' Német tsatázó erőt egy bizonyos szövetségbe állvalenni látja, 's ha tsak egy Német Szövetséget (olyant mint a' Helvetziai) lábra állani szemléli. Hogy egy ilyen Szövetség, mint itt feltétetik, minden veszedelemnek ellene fogna állani, a' kegyes de üres reménségek közzé tartozik. Mind ezeket pedig akkor irják Német országban, midőn ott annak Fejedelmei egy minnyájokkal közös katonai Constitúciónak, egy hatalmas katonai oltalmazó systemának felállításán dolgoznak, midőn ezeránt. való hathatós iparkodásaikért a' legnyilvánosabb kötések kezeskednek, midőn ez a' systema a' hazának minden igaz barátjai által valóságos örvendezéssel és egyenlő akarattal elfogadtatott, és a' midőn mindenünnét ahoz értő emberek gyülekeztek öszsze ezen fontos munkának kidolgozására 's ökéllertes végrehajtására. És mind-ezek még is tsak a' Diplomatikuskok pokhálo szövevényei volnának. é, mellyet az

első Frantzia bajonét szélllyel fogna szagatni? Ha így, már ekkor valóság Németországra nézve, hogy neki nints egyéb határa, hanem hogy egy új Napoleonról gondoskodjék, a' ki minden Diplomatikai tanátskozás' formálitásai nélkül, bajonétal irjon Conscriptions Dekretumokat, 's a' hadi készülleteknek kardos kézzel való öszszegyűjtetéséhez tudjon. —

„Olyan Öszszeszövetkezési Státus, mint feljebb említettett, nem lehet se' politikai se' katonai tekintetben Németország. Az olyan Öszszeszövetkezési Státus Republikai principiumokat tesz fel: Németország pedig Monarkhiai Státusoknak öszszetsatolódása; 's ámbár néhány régi szabad Német városok benne helyet kaptak is, ez, annak tulajdonságát átállában meg nem változtatja, és azok, kik ezen apró szabad Státusokban a' kormány mellett ülnek, sokkal jobban esmerik a' dolgok' valóságos állapotját 's tulajdon javokat, mint, hogy Németországnak, ha rajtok állana is, Republikai ábrázatot adni, kívánnának. —

„Második szakasza ezen Tzikkelynek, név szerént és kizsoritólag Austriát illeti — (de ez a' jövő pénteki M. Kurirban fog találtatni).

S v é t z i a.

Minekutánna a' Király (a' közelébb kijött M. Kurirban leirt koronázási pompa után a' koronát 's palástot a' kastélyba letévén, ezüstös matériához való kurta frakba öltözött, 's ragyogó gyemántokkal villagva, IV. dik Henrik' módja szerént készült tollas kalappal lóra ült volna, örvendező kiáltozások 's a' levegőbe hajgált kalapok ez're között a' Királyi múltó kertbe ment, ott 21 Bataliont és 23 Svadront megmustrált, 's ezzel a' koronázási pompát berekesztette. A' Koronázási sült Ökör 's hor szöktetés helyett most a' szegények házait, ispotályokat, hussal, borral, fejer kenyérral, serrel

és pálinkával parantsolta a' Király jól ki-
elégítettetni.

Nagy Britannia.

A' Királyné a' múlt hónapban na-
gyon rosszul kezdett lenni. Úgy véle-
kedtek betegsége felől, hogy megbéli
vízibetegségben szenvedne. Május' 20-
dikán éjjel sokáig mellette virasztottak a'
Királyi Princzaszszonyok. Nagyon elgyen-
gült ő Felsőge. Az 1744-dik esztendőben
Máj. 19-dikén születettvén, eszszerént éle-
tének 74-dik esztendejét eltöltötte. Most
azon orvoságokkal való élés is sokat tett
elgyengülésére, mellyeket a' belső görtsők
által okoztatott fájdalmas szenvedéseknek
enyhíttetésekre rendeltek az orvosok.

Ezen környülállásokra nézve Május'
19-dikén az a' kérdés fordult elő a' Par-
lamentum' felső házában, hogy, ha a'
Királynénak elébb találna halála történni,
mint a' Királynak, 's a' Parlamentum ép-
pen akkor eloszolva találna lenni, kit il-
lessen ezen esetben a' Királyhoz való lá-
tás.

Lord Grey ellen ily éles kifejező-
sekből álló dorgalódzás találtatott nem
régén a' Ministeri Kurirban: — „Fáj-
lalni lehet, úgy mond, hogy az ország-
nak egy oly Pairje találtathatott, ki a'
mostani környülállásokat arra használta,
hogy nemzetünkhöz azt a' méltatlan jo-
vallást tehette, hogy a' Király Windsori
Udvartartására kívántató költséget lejjebb
kellessék szállítani. Az az ok, a' mellyet
Lord Grey ezen jóvallásnak támogatá-
sára felhozott, éppen oly gyáva, mint a'
milyen illetlen maga a' jóvallás. A' Ki-
rály, így szoll Lord Grey, ennek az
üres pompának semmi hasznát nem ve-
szí. Ki nem látja, hogy az az ok éppen
így reá illene a' Királynak a' temetésére
is? A' temetési pompának célja az, hogy
az életben maradók tiszteletjeiket 's halá-
datosságokat kinyilátkoztassák 's a' keser-
veseket vigasztalják. Az az Udvari kis
fényesség, melly a' Királyt Windsorban

körül veszi, hasonlóképpen egy Monar-
kha eránt való tiszteletnek 's érzékeny-
ségnek kifejezésére szolgál, a' ki ugyan
már belsőképpen meghalálozott, de a'
kinemlékezete tsakugyan több tiszteletet,
vagy legalább több felántetet érdemel,
mint a' mellyet Lord Grey úr eránta
kimutatott.

Május' 22 - dikén hevesen sziveikre
beszólltak a' Ministerek az ő vélelkenke-
ző rézzen lévőknék. Amazok azt jóval-
lották, hogy az idegeneket illető törvényt
még két esztendeig erősítették meg: ezek
ellenben azt vitatták, hogy nints szükség
reá; *Brougham* és *Romilly* azt jóval-
lották, hogy, ha megrössítik is, legalább
tegyenek bizonyos kikötéseket hozzá. Mi-
nister *Canning* beszélt ezeknek legke-
ményebben oda: — „Tsak nem régen is,
úgy mond, azon betsületes és igaz ügyü
emberek' menedék helye vala hazánk,
kiket a' Frantzia Revolúzió a' magok ha-
zájokhol elkergetett volt: ma ellenben
kiknek számára kívántok Asylumot? Áru-
lók' revolúzióttforraló emberek' számá-
ra. Azt akarjátok-é, hogy a' Brüss-
zeli gyalázatos pasquillusoknak írójik,
nállunk állítsák fel rágalmazásaik' maga-
zinumát? Akarjátok-é, hogy a' katona
szerentsevadászcák ide gyülekezzenek, a'
végre, hogy itt a' világ' békessége ellen
össze esküdjenek, 's itt azon dolgozza-
nak, hogy a' hünnek 's pusztításnak új pá-
lyafutásra való útát nyithassanak, a' melly
ezen gyáváknak szemeikben Ditsősség'
utjának tartatik? Ezen reštenetes em-
berek még eddig semmi bizonyos vagy
erős helyet nem találhattak magoknak,
a' hova rontó plánumaik' mivhelyét felál-
lithatták volna. De Angliában se' találják
ám fel azon helyet! Nem is fogják felta-
lálni, mivelhogy ez a' törvény ezt kiáltja
nékiek: *Angliában ti meg nem tele-
pedhettek!* — Ezen Ország, melly az
Európában uralkodott hánykodások között
a' társasági rendnek utolsó elialmazó bäs-

tyája vala, ez a' Nemes Anglia, melynek az ütközetek felett magasán lobogó zászlója a' népek által mint a' megtartás' jegye úgy szemléltetett, nem fogja megengedni, hogy éppen miközttünk az Európai Nemzetek' tsendességének 's közönséges békességének nagy épülete' felferdítatásán dolgozzanak. Nem. Mi nem veszszük-vel ezen embereket magunk közé. Ezek Európa' pestisei 's kihányt salakjai." — A' voksolásban 94. tagok a' Ministerek jóvallásának fogták pártját; az ellenkezők száma pedig tsak 29-re telt, és így még két esztendőkre újabban meg hagyatott a' Ministerek' kezében az a' hatalom, hogy az olyan idegeneket, kik nékiek nem tétzenek, ne botsássák-be Angliába.

Az Orvosoknak a' Királyné betegségéről kiadott két utolsó Bülletinye e' volt: — Május 21. dikén; Ő Felsege az éjjel nem jól nyugodott, de tsak ugyan jobban van valamivel. — Május 22. dikén, Ő Felsege az este nem volt olyan jól, mint reggel; de az éjjel türhetőleg nyugodott.

A m e r i k a.

A' Londoni újságlevelekben az Insurgensek' hivatalzerént való tudósításaik is megérkeztek már azon tsatákról, melyek a' Venezuelai vidékeken Februariusban történtek. Az Anglus Ministeri újságlevelek is megvallják már most, hogy meglehet, hogy ezen tsatákban Bolívar lehetett a' győzedelmes; hanem egy környülállásról, mely ezen tudósításokban elő fordul, hogy tudniillik a' Spanyolok közül 800, az insurgensek közül pedig tsak 80 ember esett volna el, ezt, így szollanak a' Ministerialis újság-

levelek, ők nem hihetik (*mi se'*; így szoll az Austriai Beobachter). — Ugyan ekkor érkezett meg egy proklamátziója is a' Venezuelai Elölülőnek, a' melyet ő Mártyius 6. dikán adott ki, melyben ő azon Anglus ágyuzó Brigadabeli vezéreknek, tiszteknek 's katonáknak és más négy ugyan tsak Anglus Regimenteknek, kik az Insurgens zászlók alá állottak, jó szerentsét kíván. Hanem ez az Anglus tsuport, így szoll egy Ministeri Anglus író, tsak azokból a' szerentsepróbáló Anglusokból áll, kik Angliát elhagyván, végezetre az Insurgensek' fő hadi stállásához jutottak. De nem látszik, hogy ezen Anglusok a' Bolivar és Morilló között történt tsatásokban részesültek volna; ez, a' proklamátzióban se' emlittetik, melyben tsak azon principiumok magasztaltatnak, mely ezen Anglusokat arra indították, hogy az Insurgenseknek segítségére mennyenek.

Á r e n d a - H í r d e t é s.

Nagy Bánya Kir. Városa részéről közhírré tétetik: hogy ezen Város Regale beneficiumai, úgymint: két Vendégfogadóji, Serháza, a' Piatzi Vám, a' Sónak apró mértékkel való árulása, három lisztelő Vizi malmai, és Fűrész malma e' folyó esztendő September 21. dikén 's azt követő napokon köz licitazióon három esztendőre; nem különben három faluji, úgymint: Felső Ujfalu, Alsó Ujfalu, és Lénárdfalu az azokban találtató Regale Beneficiumokkal 's Allodialis földekkel hat esztendőkre árendába adattatni fognak, mely árendák' kezdete 1818. dik esztendő Nov. 1. ső napja. A' fent-irt város Celláriáján az árendális conditziókat akár mely időben meg lehet látni.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Jun. 5. dikén 248 $\frac{1}{2}$ — 6. dikén 246 $\frac{3}{4}$ — 8. dikén 245 $\frac{3}{4}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

A Bavariai Constitützió. — (Folytatás).

V. Tit. A különös jusokrol 's elsősegekről. §. 1; A' Korona' tisztségei mint az Ország' legfőbb méltóságai, vagy kinekkinek 'élete' határáig, vagy pedig úgy, hogy az első szülöttségi fiui és atyai linea szerént való atyafiságra is által menyen, mint Korona Feudumai, akképpen adattatnak. §. 2; A' régebben volt Birodalmi Hertzegeknek és Grófnak mind azok az elsősegek és jusok megadattatnak, mellyek az ő állapotjokat meghatározó különös Edictumban kifejeztetnek (IV. Toldalék). §. 5; A' Bavariai Felsőg alá tartozó régi Közvetetlen Nemesek mind azokkal a' jusokkal élnek, mellyek felől őket a' Constitütziói Edictumok a' Királyi Nyilatkozatások szerént bizonyosokká teszik. §. 4; A' több minden Nemesség, mint az Országbeli minden Birtokosok, megtartják a' magok földes urasági jusaikat a' törvényes határozásokkal megegyezőleg (V. Toldalék). Ezen Nemesség kizsoritólag élhet azon jussal: hogy Földes Urasági törvénytételt gyakorolhasson (VI. Tol.); 2) hogy ingatlan jószág illető *Fidei Commissumot* rendelhessen (VII. Tol.); 3) hogy polgári és büntetési esetekben az Ország' törvényessége alól feloldoztatott Törvény-széke legyen; 4) hogy petsételesi just gyakorolhasson a' zálogítási dolgokban a' törvények' határozásával megegyezőleg (VIII. Toldalék); 's végezetre 5 ször, a' Natonai kiiródás' dolgában, hogy t. i. a' Nemesek' gyermekei, mint Kadétok úgy lépnek be. §. 5; Néhányakban ezen elsősegek között osztoznak a' Nemességgel, tulajdon személyekre nézve, a' Papok, a' valóságos Collegialis Tanácsosok, 's egyéb ezekkel egy rangú tisztviselők is. A' Papok ugyan azon feloldoztatott ítélőszéki jussal élnek a' polgári 's büntetési törvényes esetekre nézve; a' Collegialis Ta-

nácsosok 's ezekhez hasonló rangú tisztviselők pedig ezenkívül a' petsételesi jusokkal 's a' katonai kiirattatásbeli megkülönböztetéssel is. §. 6; A' Státus' szolgálatai 's közönséges tisztviselőknél szolgálati állapotjaik 's az ő penzióhoz való jusaik, a' Szolgálat' Praxmatikájának határozásaihoz alkalmaztattak (IX. Toldalék).

VI. Tit. A Rendek' Gyűléséről. §. 1; A' Rendek' közönséges Gyűlésének két Kamaráji ezek: a) Az Ország' tanácsosainak, b) a' Követeknek Kamarájok. §. 2; Az Ország' tanácsosinak Kamarája áll: 1) a' Királyi Ház' teljes idejű Princeiből, 2) az ország' koronája tisztjeiből, 3) a' két Érsekekből, 4) a' hajdani Birodalombéli Hertzegei és Grófi familiáknak fejeikből, mint az Ország' örökös tanácsosaiból, mind addig, míg a' magok régi Birodalmi, most a' Király' tartományaiban találtató józágaiknak birtokában megmaradnak, 5) egy a' Király által kineveztetett Püspökből, 6) a' Protestánsok' közönséges Consistoriumának mindenkor Elölülőjéből, 's végre 7) ször, azon személyekből, kiket a' Király, vagy a' Státus eránt bizonyított különös szolgálataikért, vagy pedig az ő vagyonaikra való tekintetből, ezen Kamarának vagy örökös, vagy pedig életnek' határáig való tagjaivá nevez. §. 3; Az által örökösíthetési just csak olyan nemes birtokosoknak adja a' Király, kik az országban, a' Státus polgári teljes jus mellett, oly Feudumos vagy Fidei Commissumos jószágot bírnak, a' melytől *in simple* 300 forintokból álló ingatlan jószági 's Uradalmi (Dominicalis) adót fizetnek, 's a' mély birtokba az atyai vérszerént való első lineán való örökségi következés behoztatva van. Az Örökösi Országos-tanácsosság, azon jószággal, melyhez a' Fidei Commissum tsatoltatva van, mindenkor csak az ezen örökség' bírására következő

személyre lépik által. §. 4; A' holtig tartó tanácsosok' száma, az örökös tanácsosokénak egyharmad részét nem haladhatja felül. §. 5; A' Státustanácsosok a' teljes időnek elérésekor beléphetnek az Első Kamarába: hanem egész erejű voksolási jussal, a' Princzek csak 21, a' több Státustanácsosok pedig 25 esztendőskorokban kápnak. §. 6; A' Státustanácsosok' Kamarája csak akkor nyitthatatik meg, mikor a' tagok legalább felerészint jelen vannak. §. 7; A' Második Kamara áll: a) azokból a' Birtokosokból, kik földes urasági jussokkal élnek, de az Első Kamarabéli üléssel és voksolással nem bírnak, b) az Universitásoknak Küldöttjeikből, c) a' Catholicus és Protestans részekben lévő Egyházak' papjakból, d) a' városok' s mezővárosok' küldöttjeikből, és e) az a. betű alá nem tartozó tulajdonosokból. §. 8; Ezen Követek' száma általjában az országban találtató familiáknak számához szabattassék, úgy, hogy minden 7000 familia küldjön egy Követet. §. 9; Az ezen mérséklés szerént kijövő számnak, tegyék: az a) betű alatt lévőök $\frac{1}{2}$, a' c) alatt lévőök $\frac{1}{2}$, a' d) alatt lévőök $\frac{1}{4}$, az e) alatt lévőök $\frac{2}{4}$ részét; a' b) alatt lévőök tudniillik az Universitások között pedig, mindenik küldjön egygyet egygyet. Miként osztassanak fel ezen részek az Országási Kerületekben, különös Edictum által határoztatik meg (X. Toldalék). §. 11; Az Országási Kerületek hat egymás után következő esztendőkre választják ki a' magok Követeiket. A' hat esztendő alatt megüressülendő helyeket azon személyek töltik be, kiknek a' választáshoz a' választottak után legtöbb voksolások volt. §. 12; A' Követeknek, az ő állapotjokra s szolgálatjokra való tekinteten kívül, a' Státusban független, s életjéknek harmintzadik esztendejét betöltött embereknek kell lenni, továbbá, tulajdon élelmekre, s a' X dik Toldalékban elő forduló Edictum által meghatározta-

tott adónak megfizetésére elégséges vagyonnal kell bírni. A' három Vallások közöttül valamelyikhez kell tartozni és oly erkölcsű embernek kell lenni, a' ki semmi bűnért vagy vétekért való különös vizsgáltság alá nem vonattatott, a' nélkül, hogy a' vád alól fel nem oldoztatott volna. §. 13; A' követeknek minden hat esztendő múlva újra kell választatni, különben pedig csak úgy, ha a' Király a' Kamarát elosztatta. A' külépett tagok ismét választathatók. §. 14; Valamelly tagnak kilépése a' gyűlésnek ideje alatt megtörténhet: 1) ha az ő vagyonai, keresete, vagy prébendája, mellyekre nézve ő Kővetté választatott vala, a' Kerületben, melly által kiválasztatott, akár mi okon megszűntek, és ő ott, azok helyébe más hasonlót nem szerzett, 2) ha a' személy a' 12-dik §-ban kifejeztetve lévő választathatási feltételek között valamelyiket azon idő alatt elveszti. Ezen esetekben a' Kővetek' Kamarájának kötelessége, hogy, a' dolog felől tudósítván, határozást tegyen. §. 15; Hogy a' Kővetek' Kamarája tanácskozhasson, tagjai $\frac{2}{3}$ részének jelen kell lenni. §. 16; A' Státus' Tanácsosainak Kamarája a' Kővetekével egy időben hivattatik össze, nyitlatik meg, s zárattatik be. §. 17; Sem az Első sem a' Második Kamarában nem viseltetheti senki más által a' maga kérépét. §. 18; A' Státus' adófizetéseit illető tanácskozások előbb a' Kővetek' Kamarájában fordulnak elő, s onnét vitetnek azután a' Státustanácsosok' Kamarájá' elejébe. Minden egyéb tárgyak a' Király' határozása szerént terjesztetnek egygyik vagy másik Kamarának elejébe. §. 19; Semmi féle tárgy, melly a' közönséget illeti, nem vétetethetik csak egyedüleggyik Kamara által tanácskozás alá, s nem határozathatik meg végképpen csak egygyik által.

(A többi következik).